

Fons referent a Castellbell i el Vilar de l'Arxiu Gavin

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Monestir de les Avellanes (Ctra. C-12 PK 181 - 25612 Os de Balaguer)
Alçada:	155
Coordenades:	
Latitud:	41.62909
Longitud:	1.86142
UTM Est (X):	405159
UTM Nord (Y):	4609222

Classificació

Número de fitxa	08053 - 1
Àmbit:	Patrimoni documental
Tipologia	Fons documental
Estil / època:	Contemporani
Segle	XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Física
Accés	Restringit
Ús actual:	Científic
Titularitat	Privada accessible
Titular:	Arxiu Gavin (Ctra. C-12 PK 181 - 25612 Os de Balaguer)
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa:	dt., 06/12/2016 - 01:00

Descripció

El fons referent a Castellbell i el Vilar que es pot trobar a l'arxiu Gavín està integrat per una col·lecció de fotografies i postals, una petita mostra de goigs d'advocacions de les esglésies i capelles del municipi i un conjunt d'articles i documentació escrita diversa. Pel que fa a les fotografies, hi ha unes 200 imatges, entre fotografies en blanc i negre, en color i postals. El grup més antic és de les esglésies i capelles del municipi: l'església parroquial de Sant Vicenç, la capella del Sant Crist al fossar, de la capella de la Mare de Déu dels Dolors del Mas Canyelles i de Viladoms, de Sant Vicenç del Castell, de l'església Sagrada Família del collet de la Bauma, de Sant Antoni Maria Claret del Borràs, de Santa Maria del Vilar, de la capella del Sant Crist i de l'església de Sant Jaume de Sant Cristòfol. Són fotografies en blanc i negre datades entre finals dels anys 40 del segle XX i 1979, fruit del treball de camp de Josep Maria Gavín. Josep Sansalvador, col·laborador de l'arxiu és l'autor de varies de les fotografies en color, també de les esglésies del municipi. Totes les de Josep Maria Gavín i alguna de Josep Sansalvador estan classificades en àlbums amb el núm. 6, corresponent a la comarca del Bages. Cal afegir 62 fotografies procedents del fons Ramon Centelles que foren donades a l'arxiu Gavín. Estan agrupades per temàtiques com l'arquitectura rural (barraques), els edificis religiosos, el castell, el pont vell i d'altres de generals. També trobem, fruit de diverses donacions, 55 postals i fotografies diverses en blanc i negre i en color. A més de les imatges, disposa d'una petita mostra de 15 goigs que comprenen, un goig dedicat a la llaor de Sant Jaume Apòstol que es canten a la seva ermita romànica de Castellbell i el Vilar, tinència de Sant Cristòfol, Bisbat de Vich, de l'any 1962; dos goigs a llaor de Sant Vicenç, diaca i màrtir, patro de la parròquia de Sant Vicenç de Castellbell, del bisbat de Vich, de l'any 1949 i l'altre sense datar; un goig en lloança de Nostra Senyora de Castellet, en edició facsímil 6 (28 x 18), Col. A. 2 goigs en llaor de Nostra Senyora de Castellet que es canten en el seu santuari del bisbat de Vich de l'any 1950 i 1960; dos goigs en lloança a la Verge de Montserrat venerada en la capella de les colònies Viladoms de Baix del terme de Castellbell i el Vilar. Bisbat de Vich, exemplar, núm. 323, editat l'any 1996 i 1949; un goig en lloança de la Verge Maria de Montserrat, venerada a l'ermita del tros, terme Castellbell i el Vilar, Bisbat de Vich, sense data; un goig en lloança a Maria Santíssima de l'Assumpció que es venera en lo poble del Vilar, de l'any 1875; un goig del gloriós màrtir Sant Cristòfor que es venera a l'església del seu nom, terme de Castellbell, bisbat de Vich, de l'any 1952 i 1858; un goig a llaor de la Mare de Déu del Vilar, sense datar, en format de butxaca; un goig a llaor del gloriós Sant Sebastià que es venera en la parròquia de Santa Maria del Vilar, sense data; dos exemplars dels goigs a la Mare de Déu de l'Assumpció, titular de la parròquia de Santa Maria del Vilar i el poble de Castellbell i el Vilar, bisbat de Vich de l'any 1969. Finalment, classificats temàticament en una caixa, es guarden 60 articles de premsa i fulletons turístics des dels anys 1970, o informació referent a la benedicció de la Capella del Tros, el 15 de juny de 1997 a càrrec del Vicari General, el Bisbe de Vic, mossèn Fèlix Guàrdia, les caramelles, els bastoners i cantaires, els gegants i els pastorets.

Observacions:

L'Arxiu Gavín ha definit el seu fons segons l'activitat generada per Josep Maria Gavín. La naturalesa d'aquest fons recull documentació de temàtica religiosa, així com de cultura popular catalana. Actualment l'arxiu conserva 48 col·leccions diferents, que ocupen aproximadament 1500 metres lineals. La tipologia dels documents també és diversa, ja que conserva documentació en suport paper, de formats diversos, mapes, imatges en format de fotografies, diapositives i postals, i finalment objectes. El fons de l'Arxiu Gavín es divideix en tres grans apartats, Fons documentals, Col·leccions i Biblioteca. Els fons documentals d'arxiu, contenen la documentació relacionada amb la tasca de crear o recollir documents sobre pobles, esglésies i personatges de Catalunya: Fons de pobles i comarques de Catalunya (FPC); Fons de l'inventari d'esglésies de Catalunya (IEC); Fons de personatges celebres catalans (PCC). L'Inventari d'esglésies és l'obra mestra d'en Josep Maria Gavín. Aquest és el testimoni fotogràfic de 26.444 fons temàtics de l'Arxiu Gavín edificis religiosos. Actualment s'està treballant de nou en l'actualització de l'inventari. El fons conté imatges d'esglésies, capelles, monestirs, priorats, convents, ermites, santuaris, cartoixes, catedrals, oratoris privats, oratoris públics, etc., o sia, qualsevol edifici religiós (catòlic) de Catalunya. I s'entén la Catalunya Gran, amb les comarques franceses,

Andorra i Franja de Ponent. Segons la Library of Congress de Washington, és l'únic inventari exhaustiu que existeix de tota una nació.

Història

L'Arxiu Gavín és un arxiu generat per la iniciativa personal de Josep Maria Gavín i Barceló. Va néixer a Barcelona, el 21 de juny de 1930 i de ben petit comença a ser un aferrissat col·leccionista. Als quatre anys comença la seva col·lecció d'estampes de Sant Josep. Estudià al col·legi Balmes del Pp. Escolapis fins l'any 1945 i després d'algunes feinetes, entrà a treballar a La Caixa de Pensions l'any 1949. Després d'algunes experiències com a actor (de pastorets i de films), l'any 1952 fa el servei militar, i allà exerceix, com no, de fotògraf. Anys després, el 1966, entra com a soci de la UEC, i allà coneix a estudiosos que li ajuden a cercar esglésies als llibres. Com a resultat d'aquest ímpetu primerenc, l'any 1978 surt el primer volum de l'Inventari d'Esglésies. L'any 1979 és nomenat President dels Amics de l'Art Romànic de Barcelona, càrrec que ocupa durant 4 anys. De la mateixa manera, és nomenat Vicepresident de l'Ateneu Santcugatenc, fins el 1989. L'any 1984 obté la Creu de Sant Jordi, al mateix temps la seva situació laboral li permet dedicar-se a temps complet a la tasca de l'arxiu. A més al llarg de la seva trajectòria ha rebut diversos guardons, entre els quals, quatre Guinness. A inicis del anys vuitanta Gavín fa donació a la Generalitat del fons de l'arxiu que tenia fins llavors. Des dels anys vuitanta fins al canvi de mil·lenni l'arxiu creix molt, de fet arriba a triplicar el volum de documentació del seu fons. A causa d'això es veu obligat a buscar una nova ubicació tant per a emmagatzemar la documentació com per a garantir la continuïtat de l'arxiu. Fins aleshores estava a Valldoreix (Vallès occidental). Després d'un llarg periple buscant nova ubicació, Gavín es posa en contacte amb l'Institut de Germans Maristes de Catalunya, amb el qual arriben a un acord. A finals del 2006 s'acaben les obres de l'edifici que allotjarà l'arxiu al Monestir de les Avellanes i es fa el trasllat de gran part de la documentació. El juny del 2007 es signà l'acord per tal que tot l'arxiu es conservés al Monestir de les Avellanes. El 4 d'octubre del 2008 es va inaugurar oficialment la nova seu.

Bibliografia

GAVIN, Josep Maria (1984) Inventari d'esglésies. Anoia - Conca de Barberà. Vol. 11. Artestudio edicions. Barcelona.

